

HUDOBNÁ VÝCHOVA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard hudobnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia hudobného umenia.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Primárna hudobná edukácia predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie predprimárnej hudobnej výchovy. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným, činnostným, kde sa na báze hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúda sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie v oblasti hudby a umenia.

Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynule nadväzuje na vrodené predpoklady detí ich spontánnosť, sklony k hravosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta. Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu a prostriedkom žiakovej hudobnej exprese, ktorá podporuje ich hudobnú sebarealizáciu v komplexe aktívnych aj receptívnych hudobných činností. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy kontaktu žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, obrazom, pohybom, hrou na elementárnych hudobných nástrojoch. Hudobné činnosti tvoria základný prostriedok na rozvíjanie hudobných i kľúčových kompetencií žiakov. Hudobné činnosti nie sú izolované, ale v reálnej praktickej podobe sa vzájomne dopĺňajú, podporujú aj s inými mimohudobnými činnosťami a zmysluplne sa integrujú. Hudobný materiál a hudobné činnosti sú kľúčovým prostriedkom na osvojenie si hudobno-teoretických poznatkov. Tie si však žiaci osvojujú postupne a nadobudnuté vedomosti sú výsledkom aktívnych hudobných činností, z ktorých vyplývajú. Teoretické poznatky a vedomosti sú dôležité len do tej miery, do akej sú nevyhnutné pre aktívny hudobný prejav žiakov, chápanie základných zákonitostí hudby a prácu s hudobným materiálom.

CIELE PREDMETU

- rozvíjať hudobné kompetencie dieťaťa mladšieho školského veku,
- rozvíjať kultivovaný rečový, hlasový, pohybový prejav v spojení s hudbou,
- vychovávať aktívneho a vnímavého interpreta a percipienta hudby,
- naučiť žiaka orientovať sa vo svete hudobného umenia,
- rozvíjať emocionálny svet a hudobný vkus žiaka mladšieho školského veku,
- v rámci stanovených cieľov z hudobnej výchovy využívať integratívne prístupy a prieniky s ostatnými vyučovacími predmetmi v primárnej edukácii,
- viesť žiakov k samostatnej práci a hudobnej tvorivosti.

ŠPECIFICKÉ CIELE PREDMETU

Žiaci v rámci vlastnej národnostnej menšiny poznajú:

- detské, ľudové, regionálne i autorské piesne vlastnej národnostnej menšiny,
- významné osobnosti umenia, kultúry a ich diela, napr. skladatelia, hudobníci, speváci, tanečníci vlastnej národnostnej menšiny,
- ľudové hudobné nástroje typické pre vlastnú národnostnú menšinu,
- ľudové detské hry, ľudové tance, základné tanečné kroky charakteristické pre vlastnú národnostnú menšinu,
- príbehy, rozprávky, básne, riekanky, rečňovanky charakteristické pre vlastnú národnostnú menšinu,
- umelecké súbory, divadlá v rámci svojho regiónu,
- podujatia (napr. folklórne festivaly, výstavy, prehliadky, súťaže...) spojené s kultúrou a umením národnostnej menšiny

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže ✓ použiť hlas na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa, ✓ rytmizovať reč, ✓ melodizovať reč 5.-3. a 5.-6.-5.-3. stupňom (so-mi; so-la-so-mi), ✓ hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, ✓ hrať na tele,	Hlasová činnosť vokálne činnosti v rámci rozsahu d1-h1, rytmizovanie reči: hlasové a dychové cvičenia, hry s dychom a hlasom 2/4 a 3/4 takt, osminové a štvrt'ové rytmické hodnoty, pomocné rytmické prostriedky (rytmické slabiky ta, ti-ti a ich kombinácie, ručné znaky na vyjadrenie rytmu) pomocné intonačné prostriedky: ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika Inštrumentálne činnosti správne použitie Orffových nástrojov (paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá, xylofón, zvonkohra, metalofón); hra na tele, hra na objektoch, hra na zvukových hračkách a ďalších

✓ hrať rytmické modely, ✓ hrať melodické modely, ✓ aktívne počúvať zvuky, piesne a hudobné skladby, ✓ sluchom rozlíšiť rozličné kvality zvuku a tónu, ✓ identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby, ✓ rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme,	elementárnych nástrojoch 2/4 a 3/4 takt, osminové a štvrt'ové rytmické hodnoty modely 5.-3. a 5.-6.-5.-3. (so-mi, so-la-so-mi) ostinátne rytmicko-melodické sprievody rytmická a melodická improvizácia Percepčné činnosti – aktívne počúvanie zvuky okolia, objektov, vlastného tela; skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev a interpretácia učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav žiaka, hudobný prejav triedy (skupiny) zvuk, tón: výška, sila, dĺžka, farba, tempo, metrum, dynamika, hry so zvukom; kontrasty: nízky – vysoký hlasný – tichý dlhý – krátky, rýchly – pomalý, metaforické vyjadrenie farby tónu: lesklý - temný, chladný – teplý, kovový – drevitý a pod. spev, sólo, zbor, hra na sólovom hudobnom nástroji, hra orchestra, husle, klavír
---	--

✓ určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely, ✓ uplatniť vhodný pohyb v hudobno–pohybových hrách so spevom, ✓ adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, ✓ pohybom adekvátne vyjadriť hudobno–výrazové prostriedky, ✓ ovládať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách, ✓ stvárať riekanku či pieseň hudobno–dramatickými prostriedkami. ✓ vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, ✓ realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov, ✓ vizuálne zobrazit' zvukové vnemy.	rytmické modely ta, ti-ti a kombinácie, melodické modely so-mi, la-so-mi Hudobno-pohybové činnosti hudobno–pohybové hry so spevom, tanečná chôdza, tanečný beh, pochod, prísunový krok dopredu, dozadu a do strán, pohyb, gesto, mimika, tlieskanie, plieskanie, dupanie pomocný prostriedok perцепčných činností (počúvanie hudby) Hudobno-dramatické činnosti príbehy, rozprávky, básne; integrácia s predmetom slovenský jazyk a literatúra/jazyk národnostnej menšiny a literatúra Hudobno-vizuálna činnosti grafická notácia; grafická partitúra; integrácia s výtvarnou výchovou
---	---

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ používať hlas vedome, so správnou hlasovou technikou na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa, ✓ spievať relatívne čisto a rytmicky správne, ✓ reagovať pri speve na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku, ✓ rytmizovať reč s vedomím základných rytmických modelov,	Hlasové činnosti vokálne činnosti v rámci rozsahu c1-c2, detské piesne, ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, autorské piesne, popevky, riekanky, vokálne dialogické hry, dychové a hlasové cvičenia taktovacie gestá 2/4 a 3/4 taktu, gestá na zmeny tempa a dynamiky rytmické hodnoty štvrt'ová, osminová, pól'ová, pomlčky, bodka za

✓ melodizovať reč 5.-3.; 5.-6.-5.-3. a 5.-3.-1. stupňa (so-mi; la-so-mi; la-so-mi-do), ✓ hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, ✓ hrať rytmické modely, ✓ hrať melodické modely, ✓ vytvoriť inštrumentálny sprievod,	štvrt'ovou notou, pomocné rytmické prostriedky: ta, ti-ti, „nič“, „pauza“, sa, tai-ti ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu Inštrumentálne činnosti Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, metalofón), hra na tele, okolité objekty triedy, rozličné objekty, prírodniny rytmické hodnoty štvrt'ová, osminová, pólóva, pomlčky, bodka za štvrt'ovou notou, pomocné rytmické prostriedky: ta, ti-ti, „nič“, „pauza“, tai-ti so-mi, so-la-so-mi, so-mi-do, durový kvintakord inštrumentálny sprievod – jedným tónom, dvoma tónmi toniky
--	--

✓ inštrumentálne improvizovať, ✓ reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na gestá učiteľa – nástup, odsadenie, adekvátne meniť tempo, dynamiku, ✓ aktívne počúvať zvuky, piesne a hudobné skladby, ✓ určiť vlastnosti zvuku, charakter skladby, ✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami, ✓ identifikovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky v kontrastoch, ✓ pri počúvaní identifikovať nástrojové obsadenie hudobnej skladby, ✓ rozlíšiť niektoré hudobné nástroje v počúvaných skladbách, ✓ rozpoznať jednohlas, dvojhlas,	a dominanty, jednoduché ostináto predohra, medzihra a dohra improvizácia gestá učiteľa Percepčné činnosti - aktívne počúvanie zvuky okolia, objektov, vlastného tela; skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev a interpretáciu učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav, hudobný prejav triedy (skupiny), hry so zvukom výrazné zvukové kontrasty, pohyb kantilény, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, harmónia, forma, agogické zmeny jednohlas, dvojhlas, zbor
--	---

✓ rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme, ✓ určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely, ✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami, ✓ adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, ✓ pohybom adekvátne vyjadriť hudobno–výrazové prostriedky, ✓ tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách, ✓ vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, pohybom,	hudobná forma, malá piesňová forma Hudobno-pohybové činnosti pohybová improvizácia, pohybová interpretácia pohyby v priestore (chôdza, pérovanie, poskoky, beh, cval, jednokročka, dvojkročka), pohyby na mieste (ohýbanie sa, vystieranie, výskok, drep, otočka, švihanie, hra na tele – tlieskanie, plieskanie, dupanie, lúskanie; orientácia v priestore (vpred, vzad, vpravo, vľavo, hore, dolu, v kruhu, v rade, v zástupe, jednotlivo, v dvojiciach, v skupine) Hudobno-dramatické činnosti nahrávky, piesne, príbehy, rozprávky, video, integrácia s rozličnými
---	--

dramatickými prostriedkami, ✓ vytvoriť hudobno–dramatický celok, ✓ realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov, ✓ vizuálne zobraziť zvukové vnemy, ✓ interpretovať tú istú pieseň rôznymi výrazovými prostriedkami (spevácky, pohybom, hrou na hudobnom nástroji).	vyučovacími predmetmi materiál s dramatickým potenciálom: hudobno-pohybové hry, riekanky, básne, rozprávky, príbehy, piesne, inštrumentálne skladby, herecké etudy, krátke sekvencie, dialógy a scény Hudobno-vizuálne činnosti notový zápis tónov c1-a1
---	---

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže ✓ používať hlas vedome na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa (rytmus, melódia, dynamika, výraz, nálada), prirodzene aplikovať správnu hlasovú techniku, ✓ spievať čisto a rytmicky správne, ✓ reagovať pri speve na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku, reagovať na štandardizované dirigentské gestá (taktovacie schémy), nástup a odsadenie, ✓ rytmizovať reč s vedomím základných rytmických modelov, ✓ hlasom realizovať rytmické schémy podľa zápisu, ✓ tvoriť adekvátne texty k rytmickým schémam,	Hlasové činnosti vokálne činnosti v rámci rozsahu h-d2, detské piesne, ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, autorské piesne, vokálne dialogické hry, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom, zvukomalebné hlasové hry, deklamácia, rytmizácia reči, artikulácia – článkovanie reči ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu taktovacie gestá 2/4,3/4,4/4 taktu, gestá pre zmeny tempa a dynamiky, nástup a odsadenie rytmické modely

✓ spievať melodické modely (so-mi; la-so-mi; la-so-mi-do, príp. do'-la-so-mi-do), ✓ hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, ✓ hrať na tele, ✓ hrať na objektoch, ✓ vytvoriť elementárne hudobné nástroje, ✓ hrať rytmické modely,	melodické modely Inštrumentálne činnosti Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, metalofón), hra na tele, okolité objekty triedy, rozličné objekty, prírodniny samostatne zhotovené elementárne hudobné nástroje rytmické hodnoty štvrt'ová, osminová, polová, šestnástinová, pomlčky, bodka za štvrt'ovou notou, synkopy, pomocné rytmické prostriedky: ta, ti-ti, „nič“, „pau-za“, tai-ti, ti-tai, ti-ri-ti-ri
--	---

✓ hrať melodické modely podľa zápisu, ✓ vytvoriť inštrumentálny sprievod, ✓ inštrumentálne improvizovať, ✓ reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku. ✓ aktívne počúvať piesne, hudobné skladby, ako aj vlastné hudobné prejavy, ✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami, ✓ identifikovať funkcie hudby a jej spoločenský význam	melodické modely so-mi; la-so-mi; la-so-mi-do, príp. do'-la-so-mi-do inštrumentálny sprievod, ostinato, tóny 1. a 5. stupňa (tonika, dominantu), voľný zvukomalebný sprievod predohra, medzihra a dohra improvizácia dirigentské a individuálne gestá učiteľa Percepčné činnosti – aktívne počúvanie skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev a interpretácia učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav, hudobný prejav triedy (skupiny), hry so zvukom
--	--

✓ identifikovať, charakterizovať a terminologicky správne pomenovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky, ✓ identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby, ✓ rozpoznať jednohlas, dvojhlas, ✓ rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme, ✓ určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely, ✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami,	funkcie hudby: estetická, umelecká, spoločenská, zábavná, úžitková melódia, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, forma melódia stúpajúca, klesajúca; tempo pomalé, stredné, rýchle; rytmus – taktová schéma a rytmické modely, dynamika – piano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo; forma – kontrastné časti nástroje skupiny symfonického orchestra, niektoré konkrétne hudobné nástroje (husle, kontrabas, flauta, klavír, trúbka, bicie) komorný orchester, symfonický orchester, orchester ľudových nástrojov, skupiny populárnej hudby jednohlas, dvojhlas, zbor hudobná forma, malá a veľká piesňová forma Hudobno-pohybové činnosti pohybová improvizácia, pohybová interpretácia gesto, mimika, improvizácia
---	--

✓ adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, ✓ pohybom adekvátne vyjadriť hudobno–výrazové prostriedky, ✓ realizovať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách, ✓ vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, ✓ vytvoriť hudobno–dramatický celok,	polkový krok, prísunové kroky, podupy, točenie v pároch, čapáše, valčík, mazurkový krok, valašský krok, tanec, ľudový tanec (resp. kroky, časti tancov), moderný tanec Hudobno-dramatické činnosti vizualizácia – integrácia s výtvarnou výchovou (kostýmy, rekvizity, kulisy, farby), integrácia so slovenským jazykom a literatúrou/ s jazykom národnostnej menšiny a literatúrou (rozprávky, príbehy, básne), integrácia s telesnou výchovou (základné pohybové schémy), integrácia s inými predmetmi tvorivá dramatika
--	---

✓ realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov, ✓ vizuálne zobraziť zvukové vnemy, ✓ vytvoriť (zapišu), prečítať a realizovať (hlasom, alebo hrou na nástroji) notový zápis.	Hudobno-vizuálne činnosti grafická partitúra notový zápis tónov c1-c2
---	---

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ používať hlas vedome na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa (rytmus, melódia, dynamika, výraz, nálada), ✓ prirodzene aplikovať správnu hlasovú techniku, ✓ spievať čisto a rytmicky správne, ✓ poznať špecifiká ľudovej hudobnej kultúry vlastného regiónu,	Hlasové činnosti vokálne činnosti v rámci rozsahu b-d2, detské piesne, ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, autorské piesne, vokálne dialogické hry, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom, zvukomalebné hlasové hry, deklamácia, rytmizácia reči, artikulácia – článkovanie reči

✓ spievať jednoduchý dvojhlas (udržia svoju melodickú líniu),	kánon, burdón, ostinátny druhý hlas
✓ intonovať podľa notového zápisu melodické modely,	melodické modely napr. <i>s-m; l-s-m; l-s-m-d; d'-l-s-m-d; m-r-d; s-f-m-r-d; d'-t-l-s-f-m-r-d</i> ; a i taktovacie gestá 2/4, 3/4, 4/4 taktu, gestá pre zmeny tempa a dynamiky
✓ hlas používať v improvizácii a elementárnej kompozícii,	improvizácia a elementárna kompozícia
✓ hrať na elementárnych hudobných nástrojoch,	Inštrumentálne činnosti Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, metalofón), hra na tele, okolité objekty triedy, rozličné objekty, prírodniny
✓ hrať na tele,	
✓ hrať na objektoch,	
✓ vytvárať elementárne hudobné nástroje,	
✓ hrať rytmické modely,	rytmické modely napr. <i>tá; ti-ti; tá-ja; tá-ja-ja-ja; ti-ri-ti-ri; nič; es; pau-</i>

	za; veľ-ká pau-za; atď.
✓ hrať podľa zápisu jednoduché melodicko-rytmické útvary,	melodicko-rytmické schémy, cvičenia, piesne
✓ vytvoriť inštrumentálny sprievod,	inštrumentálny sprievod, burdón, ostináto, tóny 1. a 5. stupňa (tonika, dominantu), voľný zvukomalebný sprievod predohra, medzihra a dohra
✓ inštrumentálne improvizovať,	improvizácia
✓ reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku,	dirigentské a individuálne gestá učiteľa
✓ dirigovať,	dirigovanie – intuitívne výrazové pohyby, štandardizované taktovacie schémy (2/4;3/4;4/4)
	Percepčné činnosti - aktívne počúvanie
✓ aktívne počúvať piesne, hudobné skladby, ako aj vlastné hudobné	Skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev

prejavy, ✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami, ✓ identifikovať funkcie hudby a jej spoločenský význam, ✓ identifikovať, charakterizovať a terminologicky správne pomenovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky, ✓ identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby, ✓ identifikovať hudobné formy a žánre,	a interpretácia učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav, hudobný prejav triedy (skupiny), hry so zvukom funkcie hudby: estetická, umelecká, spoločenská, zábavná, úžitková melódia, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, harmónia, forma melódia stúpajúca, klesajúca; tempo pomalé, stredné, rýchle; rytmus – taktová schéma a rytmické modely, dynamika – piano, pianissimo, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo; akcent; harmónia durová, mólová, forma – kontrastné časti nástroje skupiny symfonického orchestra, niektoré konkrétne hudobné nástroje komorný orchester, symfonický orchester, orchester ľudových nástrojov, skupiny populárnej hudby pieseň, koncert, opera, muzikál, komorná hudba, hudba klasická, ľudová, tanečná, zábavná, populárna
---	--

✓ rozpoznať formotvorné prvky, ✓ počúvať sústredene, dešifrovať a vlastnými slovami vyjadriť atmosféru, emócie, asociácie, predstavy, príp. konkrétny program, ✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami, ✓ adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, ✓ pohybom adekvátne vyjadriť hudobno-výrazové prostriedky, ✓ realizovať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách, ✓ pohybom rozlíšiť kontrastné časti hudobnej formy, ✓ pohybom rozlíšiť formotvorné prvky, ✓ realizovať kultivovaný estetický pohyb,	motív, veta (predvetie, závetie), opakovanie, kontrast Hudobno-pohybové činnosti pohybová improvizácia, pohybová interpretácia gesto, mimika, improvizácia polkový krok, prísunové kroky, podupy, točenie v pároch, čapáše, valčík, mazurkový krok, valašský krok, tanec, ľudový tanec resp. kroky, časti tancov), moderný tanec
---	--

✓ samostatne vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu, rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, ✓ vytvoriť hudobno–dramatický celok, ✓ realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov, ✓ vizuálne zobrazíť zvukové vnemy, ✓ vytvoriť (zapísať), prečítať a realizovať (hlasom, alebo hrou na nástroji) notový zápis.	Hudobno-dramatické činnosti vizualizácia – integrácia s výtvarnou výchovou (kostýmy, rekvizity, kulisy, farby), integrácia so slovenským jazykom a literatúrou/ s jazykom národnostnej menšiny a literatúrou (rozprávky, príbehy, básne, scenár), integrácia s telesnou výchovou (základné pohybové schémy), integrácia s inými predmetmi tvorivá dramatika Hudobno-vizuálne činnosti grafická partitúra
--	--

DOPLNOK PRE ŠKOLY S VYUČOVACÍM JAZYKOM NÁRODNOSTNEJ MENŠINY

Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiaka v rámci doplnku sú určené za celý stupeň vzdelávania. Rozdelenie učebného obsahu do ročníkov v rámci 1. stupňa základnej školy je v kompetencii učiteľa, resp. školy.

Doplnok vychádza z platného vzdelávacieho štandardu vyučovacieho predmetu hudobná výchova bez rozšírenia obsahového a výkonového štandardu. Vymedzený obsah sa zapracuje do školského vzdelávacieho programu v súlade so stanovenými špecifickými cieľmi vyučovacieho predmetu hudobná výchova s dôrazom na špecifiká a charakteristiky danej národnostnej menšiny (maďarskej, nemeckej, rómskej, rusínskej, ruskej, ukrajinskej).

Vymedzený obsah sa implementuje do vyučovacieho procesu:

- a) bez navýšenia časovej dotácie – s využitím medzipredmetových vzťahov a prierezových tém v rámci povinnej hodinovej dotácie,
- b) s navýšením časovej dotácie z disponibilných hodín – postupovať podľa Štátneho vzdelávacieho programu (pozri aj Manuál na tvorbu školských vzdelávacích programov pre základnú školu¹).

ŠPECIFICKÉ CIELE PREDMETU

Žiaci v rámci vlastnej národnostnej menšiny poznajú:

- detské, ľudové, regionálne i autorské piesne vlastnej národnostnej menšiny,
- významné osobnosti umenia, kultúry a ich diela, napr. skladatelia, hudobníci, speváci, tanečníci vlastnej národnostnej menšiny,
- ľudové hudobné nástroje typické pre vlastnú národnostnú menšinu,
- ľudové detské hry, ľudové tance, základné tanečné kroky charakteristické pre vlastnú národnostnú menšinu,
- príbehy, rozprávky, básne, riekanky, rečňovanky charakteristické pre vlastnú národnostnú menšinu,
- umelecké súbory, divadlá v rámci svojho regiónu,
- podujatia (napr. folklórne festivaly, výstavy, prehliadky, súťaže...) spojené s kultúrou a umením národnostnej menšiny.

¹ Manuál na tvorbu školských vzdelávacích programov pre základnú školu. Dostupný na: http://www.statpedu.sk/files/sk/svp/zavadzanie-isvp-ms-zs-gym/zakladna-sola/manual/manual_zs_05112015.pdf

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<i>K obsahovému štandardu sa nepridávajú ďalšie výkonové štandardy. Výkonový štandard určený v platnom vzdelávacom štandarde pre vlastivedu zostáva nemenný.</i>	<i>Nižšie uvedený obsah je vymedzený z platného obsahového štandardu a implementuje sa do vyučovacieho procesu v zmysle doplnku.</i> Hlasová činnosť • detské piesne • ľudové piesne • regionálne ľudové piesne • autorské piesne • popevky, riekanky, rečňovanky • vokálne dialogické hry • rytmizácia, artikulácia, deklamácia Percepčné činnosti – aktívne počúvanie • skladby skladateľov • orchester ľudových nástrojov • skupiny populárnej hudby • piesne, klasická, ľudová, tanečná, populárna hudba Hudobno-pohybové činnosti • hudobno-pohybové hry so spevom

	• ľudový tanec, resp. kroky, časti tancov • moderný tanec Hudobno-dramatické činnosti • príbehy, rozprávky, básne – v integrácii s vyučovacím predmetom jazyk národnostnej menšiny a literatúra • nahrávky, piesne • tvorivá dramatika
--	---